

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πρόλογος-Ευχαριστίες	V
Συνοτομογραφίες	VII
§ 1. Εισαγωγή	1
I. Αφετηριακά ζητήματα – Αφορμή της έρευνας	1
II. Περί της ανάγκης ειδικής ρύθμισης – Κριτική εκτίμηση	12
III. Σύντομη αναφορά στην ιστορία του Καν 2201/2003	24
IV. Η εκκρεμής πρόταση τροποποίησης	27
V. Περαιτέρω δομή της μελέτης	28
§ 2. Δομή - πεδίο εφαρμογής - χαρακτηριστικά της ρύθμισης του Καν 2201/2003	30
I. Γενικά περί της δομής και του πεδίου εφαρμογής του Καν 2201/2003	30
1. Διεθνής δικαιοδοσία σε γαμικές διαφορές	31
2. Αναγνώριση αποφάσεων	33
II. Πεδίο εφαρμογής του Καν 2201/2003 στις γαμικές διαφορές	34
1. Διαζύγιο	34
2. Δικαστικός χωρισμός	37
3. Δικαστική ακύρωση γάμου	38
4. Καταλαμβανόμενες διαφορές εξ επόψεως μορφής της αιτουμένης δικαστικής προστασίας	39
i. Διαπλαστικές αγωγές	39
ii. Αγωγές αναγνωριστικής της ακυρότητας	39
iii. Θετικές αναγνωριστικές αγωγές	44
5. Καταλαμβανόμενες διαδικασίες εξ επόψεως χαρακτηριστικών και εξωτερικών στοιχείων	45
i. Μόνον δικαστικές -ή διοικητικές- διαδικασίες	45
ii. Το ζήτημα των αγωγών μετά τον θάνατο του/των συζύγου/ων	48
6. Καταλαμβανόμενες διαδικασίες εξ επόψεως αντικειμένου: Έννοια «γάμου» κατά τον Καν 2201/2003	49

i. Ελεύθερη ένωση.....	51
ii. Εγγεγραμμένες/επίσημες ενώσεις	52
iii. Γάμος μεταξύ προσώπων του ίδιου φύλου	53
iv. Πολυγαμικός γάμος, άλλες μορφές γάμου	59
III. Υποθέσεις εκτός πεδίου εφαρμογής του Κανονισμού.....	60
IV. Προσωπικό πεδίο εφαρμογής.....	61
1. Εναγόμενος	61
2. Ενάγων	62
V. Χαρακτηριστικά της ρύθμισης της διεθνούς δικαιοδοσίας στις γαμικές διαφορές.....	63
1. Τοπική εγγύτης προς το κράτος του forum	63
2. Υποχώρηση, χωρίς εγκατάλειψη, της ιθαγένειας ως στοιχείου συνδέσεως με το forum	63
3. Αποκλειστικότητα της ρύθμισης	64
4. Απαγόρευση παρεκτάσεως	65
§ 3. Η ερμηνεία του Κανονισμού	68
I. Το πρόβλημα.....	68
II. Ερμηνεία με αναγωγή σε εθνικές ρυθμίσεις.....	74
III. Αυτόνομη ερμηνεία.....	75
1. Η έννοια της αυτόνομης ερμηνείας.....	75
2. Αυτόνομη ερμηνεία και δικαιοσυγκριτική μέθοδος	78
3. Αυτονομία της δικαιοσυγκριτικής μεθόδου;.....	79
4. Έκθεση Bogt's	81
IV. Αυτόνομη ερμηνεία εναντίον δογματικής καθαρότητας;	82
V. Η ερμηνεία από το ΔΕΚ.....	83
§ 4. Δικαιοδοτικές βάσεις επί γαμικών διαφορών	86
I. Γενικές παρατηρήσεις – Δικαιοδοτικές βάσεις.....	86
1. Άρθρο 3 § 1 α' περ. 1η: Η συνήθης διαμονή των συζύγων.....	88
i. Έννοια συνήθους διαμονής	89
ii. Διαφορά από «κατοικία».....	91
iii. Συνήθης διαμονή κατά τον Καν 2201/2003 και συνήθης διαμονή κατά το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο	93
iv. Πολλαπλή συνήθης διαμονή;	96
2. Άρθρο 3 § 1 α' περ. 2η: Τελευταία συνήθης διαμονή των συζύγων, εφόσον ένας εκ των συζύγων την διατηρεί	97

3. Άρθρο 3 § 1 α' περ. 3η: Συνήθης διαμονή του εναγομένου.....	98
4. Άρθρο 3 § 1 α' περ. 4η: Συνήθης διαμονή του ενός ή του άλλου συζύγου (κοινή αίτηση).....	99
5. Άρθρο 3 § 1 α' περ. 5η: Συνήθης διαμονή του ενάγοντος, διάρκειας ενός χρόνου πριν από την έγερση της αγωγής.....	101
6. Άρθρο 3 § 1 α' περ. 6η: Συνήθης διαμονή του ενάγοντος-υπηκόου του forum- έξι μήνες πριν από την έγερση της αγωγής.....	104
i. Δικαιολόγηση της ρύθμισης.....	106
ii. Το στοιχείο σύνδεσης του «domicile».....	108
iii. Η προβληματική της πολυϊθαγένειας.....	109
iv. Αδικαιολόγητη διάκριση βάσει της ιθαγένειας;.....	111
7. Άρθρο 3 § 1 β': Η ιθαγένεια (ή το domicile) των δύο συζύγων.....	114
i. Προϋποθέσεις εφαρμογής.....	115
ii. Αδικαιολόγητη διάκριση;.....	115
iii. Η προβληματική της πολυϊθαγένειας.....	116
8. Ανταγωγή.....	118
9. Μετατροπή δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο.....	119
II. Η αποκλειστικότητα της ρύθμισης της διεθνούς δικαιοδοσίας από τον Καν 2201/2003 – Η σχέση του Καν 2201/2003 με το εθνικό δίκαιο (I).....	120
III. Επικουρικές δικαιοδοτικές βάσεις – Η σχέση του Καν 2201/2003 με το εθνικό δίκαιο (II).....	121
1. Η αναδρομή στην εθνική ρύθμιση.....	122
2. ΔΕΚ: Sundelind Lopez ./ Lopez Lizazo.....	131
3. Η εφαρμογή του άρθρου 7 § 2 Καν 2201/2003.....	134
IV. Η έρευνα της δικαιοδοσίας και του παραδεκτού της αγωγής.....	135
V. Ειδικά ζητήματα.....	136
1. Έλληνες μουσουλμάνοι.....	136
2. Διεθνείς Συμβάσεις μεταξύ Βατικανού και Κρατών μελών.....	139
VI. Κριτική εκτίμηση της ρύθμισης της διεθνούς δικαιοδοσίας κατά τον Κανονισμό.....	139
§ 5. Η εκκρεμοδικία επί γαμικών διαφορών κατά τον Κανονισμό.....	146
I. Το πρόβλημα.....	146

II. Κύρια σημεία της ρύθμισης της εκκρεμοδικίας κατά τον Κανονισμό.....	154
1. Εκκρεμοδικία ανεξάρτητη από την αιτία και το αίτημα της αγωγής	154
2. Εκκρεμοδικία και μορφή αιτουμένης δικαστικής προστασίας – αναγνωριστικές αγωγές.....	155
3. Εκκρεμοδικία ανεξάρτητα από πρόγνωση αναγνώρισης	156
4. Εκκρεμοδικία ανεξάρτητη από την εφαρμογή του Καν 2201/2003 για την θεμελίωση της δικαιοδοσίας	157
5. Όχι εξέταση από το δεύτερο δικαστήριο της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρώτου δικαστηρίου.....	159
6. Εκκρεμοδικία αγωγής διαζυγίου και συναφή ζητήματα	159
III. Συνέπειες της εκκρεμοδικίας.....	160
1. 1ο στάδιο: Αναστολή διαδικασίας	160
2. 2ο στάδιο: Απόρριψη της δεύτερης αγωγής.....	160
i. Διαπίστωση της διεθνούς δικαιοδοσίας του πρώτου δικαστηρίου.....	161
ii. Διαπίστωση της έλλειψης διεθνούς δικαιοδοσίας του δεύτερου δικαστηρίου	162
3. «Μεταφορά» της αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.....	166
IV. Κριτική εκτίμηση της ρύθμισης της εκκρεμοδικίας.....	171
1. Ρύθμιση της εκκρεμοδικίας κατά τον Καν 2201/2003 και εσωτερική έννοια εκκρεμοδικίας.....	173
2. Λύσεις με το λεξιλόγιο του ελληνικού δικαίου.....	177
i. Εκκρεμοδικία;.....	178
ii. Έννομο συμφέρον;	180
3. Η λύση κατά τον Κανονισμό	181
4. «Πυρηνική» θεωρία περί αντικειμένου δίκης και εκκρεμοδικία κατά τον Καν 2201/2003	181
5. Ενδιάμεσα συμπεράσματα.....	185
V. Το ειδικό ζήτημα της υπερβολικής καθυστέρησης έκδοσης απόφασης	187
§ 6. Αναγνώριση των αποφάσεων.....	191
I. Αρχές που διέπουν την αναγνώριση	191
1. Άμεση και αυτόματη (ipso iure) αναγνώριση.....	192

2. Επέκταση ισχύος – ιδίως διαπλαστικής ενέργειας	195
3. Αναγνώριση μόνον των (διαπλαστικών) αποφάσεων που δέχονται την αγωγή ή αίτηση	197
4. Εγγραφή στα οικεία ληξιαρχικά βιβλία.....	199
5. Αναγνώριση από λοιπές Αρχές.....	201
6. Αναγνώριση μόνον του διαζυγίου ή της λύσεως του γάμου και των διατάξεων για την γονική μέριμνα (και για την δικαστική δαπάνη).....	201
7. Διαφοροποιήσεις ουσιαστικού δικαίου και αναγνώριση.....	202
8. Εύρος των ενεργειών των αναγνωριζόμενων αποφάσεων	203
9. Αναγνώριση και τελεσιδικία (ή και αμετάκλητο) της απόφασης.....	218
10. Απαγόρευση έρευνας δικαιοδοσίας δικαστηρίου προέλευσης	219
II. Λόγοι μη αναγνώρισης	219
1. Η αναγνώριση να αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους αναγνώρισης.....	221
i. Έννοια της επιφύλαξης της δημόσιας τάξης.....	222
ii. Έννοια της «δημόσιας τάξης»	223
iii. Περιορισμοί του λόγου μη αναγνώρισης	229
2. Μη επίδοση εισαγωγικού δικογράφου.....	232
i. Η «κανονική» επίδοση	233
ii. Ερημοδικία του εναγομένου.....	238
iii. Εξάιρεση: Αποδοχή της απόφασης	239
3. Απόφαση ασυμβίβαστη με απόφαση του κράτους αναγνώρισης	240
i. Αποφάσεις διαζυγίου.....	242
a) Προγενέστερη ημεδαπή απόφαση διαζυγίου - Αλλοδαπή απόφαση διαζυγίου	242
b) Προγενέστερη αλλοδαπή απόφαση διαζυγίου – Ημεδαπή απόφαση διαζυγίου	242
c) Προγενέστερη ημεδαπή απόρριψη αγωγής διαζυγίου – Αλλοδαπή απόφαση διαζυγίου	244
d) Προγενέστερη αλλοδαπή απόρριψη αγωγής διαζυγίου – Αγωγή διαζυγίου στην ημεδαπή	245
ii. Δικαστικός χωρισμός – διαζύγιο.....	246

iii. Διαζύγιο – δικαστικός χωρισμός.....	246
iv. Διαζύγιο – ακύρωση γάμου.....	247
v. Ακύρωση γάμου – διαζύγιο.....	247
vi. Ακύρωση γάμου – ακύρωση γάμου	247
4. Ασυμβίβαστες αλλοδαπές αποφάσεις	247
i. Αποφάσεις επί αγωγών διαζυγίου	248
a) Δύο αποφάσεις διαζυγίου	248
b) Απόφαση που απέριψε αγωγή διαζυγίου – απόφαση διαζυγίου.....	248
ii. Δικαστικός χωρισμός – διαζύγιο	249
iii. Διαζύγιο – δικαστικός χωρισμός.....	249
iv. Διαζύγιο – ακύρωση γάμου	249
v. Ακύρωση γάμου – διαζύγιο	249
vi. Ακύρωση γάμου – ακύρωση γάμου.....	250
III. Διαφορές περί την αναγνώριση	250
1. Παρεμπίπτουσα αναγνώριση	250
2. Αυτοτελής αίτηση περί της αναγνώρισης	252
i. Έννομο συμφέρον.....	252
ii. Μη ακρόαση του «καθ' ου» η αίτηση	253
iii. Ενέργειες της απόφασης.....	255
iv. Προσφυγή.....	257
3. Αναγνωριστική αγωγή	257
4. Απαγόρευση επί της ουσίας αναθεώρησης.....	258
5. Βάρος απόδειξης	259
§ 7. Ζητήματα συναφή με την λύση του γάμου – Ασφαλιστικά μέ-	
τρα.....	260
I. Ζητήματα συναφή με τη λύση του γάμου	260
1. Βασική ρύθμιση – αποκλεισμός άλλων ζητημάτων	260
2. Αντικειμενική σώρευση αγωγών	260
II. Ασφαλιστικά μέτρα.....	261
1. Η ρύθμιση του Κανονισμού.....	261
2. Έννοια ασφαλιστικών μέτρων – Έννοια και σημασία της ρύθμισης	262

§ 8. Η εκκρεμής Πρόταση Τροποποίησης του Κανονισμού (2006)	268
I. Γενικά.....	268
II. Παρέκταση.....	268
III. Κατάργηση του άρθρου 6 Καν 2201/2003.....	270
IV. Επικουρικές δικαιοδοτικές βάσεις.....	270
V. Τροποποίηση του άρθρου 12 Καν 2201/2003.....	272
VI. Εφαρμοστέο δίκαιο σε υποθέσεις διαζυγίου και δικαστικού χωρισμού.....	272
§ 9. Γενικότερα συμπεράσματα	277
Βιβλιογραφία	283
Παράρτημα I: Κείμενο Κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003	305
Παράρτημα II: Έκθεση Borrás	339
Αλφαβητικό Ευρετήριο	397